

En ny tid!

Henric Grännö berättar, oktober 2012

Det är lördagskväll i Jönköping, jag sitter på läktaren på Frälsningsarméns lokal och det är halvmörkt, endast ledljusen är tända. Har just bytt pausslingen på lokal-TV:s kanal som har sin central i vår tv-studio. Sitter på läktarens golv där det förr fanns stolar för en överfylld lokal av Jönköpingsbor, som ville höra vårt budskap om frälsningsglädje, sång och musik, just en lördagskväll som denna, men nu är det tyst, mörkt och endast minnen strömmar mot mig:

Året är 1965, jag har just blivit frälsningssoldat efter en uppväxt i Stora Missionshuset, Alliansmissionens högberg i Jönköping. Vid mogen ålder, gift och stadgad, knackar jag en måndagsmorgon på Frälsningsarméns bakdörr på Skolgatan och frågar om jag kan få bli frälsningssoldat. Jag har med mig "flyttningsbetyg" från min tidigare pastor och den kortväxte och något överrumplande officeren ber mig stiga in. Mina meriter är inte stora, har spelat och sjungit till Herrens ära som så många andra i olika sammanhang, men aldrig som en lysande stjärna. Nu ville jag ut på gator och torg och i Frälsningsarmén vittna om min barnsliga tro på Jesus.

Jag blir soldat, musikanter och så småningom även musikmästare över en musikkår på mer än 50 musikanter, varav det ständigt var ett trettiotal aktiva. En intensiv tid med mycket övande, möten och konserter. En blandning av musikanter med olika nivåer av kunskap och intresse. För ledaren en balansgång mellan musikalitet och evangelium, både inom och utanför gruppen. En mycket arbetsam tid där de flesta visste hur en musikkår skulle ledas.

Efter 6 år som ledare sätter jag mig i musikkåren som musikanter och upplever hur förändringens tid kommer. Våra möten blir färre, vi saknar den stora mötespublik vi haft och även de egna leden glesnar. Var finns folket, sitter man hemma och tittar på tv eller lyssnar på radio? För mig är den stora frågan: Hur når vi ut med ett kristet budskap, Jag tänker även på de kamrater som inte längre orkar besöka våra möten.

Beslutar att själv spela in våra helgelsesmöten och sedan åka runt med kopior av ljudband till servicehusen i vår stad. Har en bra "Uher-bandspelare", som jag bygger en liten ljudmixer till med fem kanaler, två mikrofoner över strängmusikkåren, två över musikkåren och en på talarstolen. Spelar trombone med bandspelaren mellan benen och det fungerar perfekt. När hustrun steker fläskkotletten kopierar jag band till fem spelare och reser sedan runt till service-husen med mina inspelningar.

År 1978 planerar riksdagen att vi skall få ytterligare en radiokanal i Sverige. På försök startar man "Närradio" som sedan skall utvärderas. Jönköping blir en av de fem försöksorterna, och jag fick med mig några kamrater i kåren att anmäla vårt intresse. Vi, Birgitta Berg, Urban Johansson, Birgitta Högberg och jag spånade om programinnehåll och utformning. Och så kom den stora dagen, premiär för närradio i Sverige, den 24 april 1979 och vi var med första dagen. Pingstkyrkan sände klockan 10.00 och vi kom senare klockan 18.00. Vi hade tryckt vykort som lyssnare skulle få om de hörde av sig efter programmet, Postverket lovade "förstadagsstämpla" dessa om vi kom före kl. 24.00 till posten. Det blev en hel del kort stämplade och ivägskickade.

Jag skrev till kårledningen och föreslog att direktsända våra helgelsemöten vilket beslutades. En grupp kamrater byggde en radiostudio och vi kunde komma igång med enklast tänkbara utrustning. Min bandspelare och mixer fick bli utrustningen de första månaderna.

Vi sände även lördagskvällens väckelsemöte och på lördagsmorgonen hade vi ett morgonprogram med Lasse Lindberg som programledare. Där blev jag en flygande reporter med ett direktinslag via telefonledning på 10 minuter med intervju av någon intressant person i vår bygd. Jag hade under 15 års tid ett eget "lovsångsprogram" med bibelkorsord och hälsningar varje fredagskväll. Fick till detta program upp till 90 brev i veckan när det var som mest. Lyssnare kunde ringa och önska sånger ur vårt digra skivarkiv som soldaten Herbert Flood hade gjort ett värdefullt register till. Med två skivspelare och telefonkontakt med lyssnare blev det mycket omväxlande.

Ur minnet

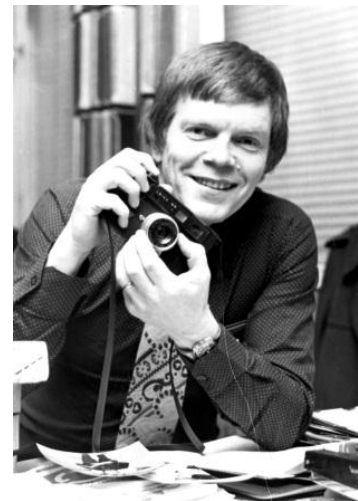
Lördagsmorgonens program som startade 07.00 med Lasse som programledare blev spännande, jag minns särskilt några annorlunda reportageinslag:

Jag besökte vår hovrättspresident Erik Åhqvist med fru Majken, som med två väl upplädda söner tog emot mig strax efter kl. 07.00. På kaffebordet lyste ljusen och vid sidan en stor familjebibel samt Svea rikets lag. Just detta samtalade vi sedan om i direktsändning, hur svensk lag hade bibelns tio Guds bud som förebild.

En annan gång skulle jag besöka en soldatkamrat som hade agrara rötter. I lördagsmorgonens direktsändning skulle jag lära mig mjölka en ko som stod långt ute på en åker. Jag hade dragit en trehundra meter lång telefonledning till min utrustning och hörde Lasse i mina radiolurar påannonsera mitt inslag, jag tog över och hann växla några ord med min soldatbonde då han spontant utropar: "nu kommer han tjuruslingen". Det blir tyst i sändningen då tjuren river mina ledningar och jag hör i mina hörlurar hur Lasse tar över i studion med: "nu skulle vi haft TV-sändning".

En lördagsmorgon går särskilt till historien, när vår stadsminister just på natten blivit skjuten till döds. Jag arbetade på Jönköpings-Posten som bildchef och hade på natten varit på tidningen och gjort om en del sidor tillsammans med nattchefen, en nyhet som väckte hela landet. Några timmar senare var jag i studion tillsammans med Lasse och vi förmedlade den hemska nyheten. Jag sände en inspelad intervju med Olof Palme som jag gjort några år tidigare när han besökte Jönköping.

Ofta gjorde jag dessa lördagsintervjuer på cykel och i full arméuniform, en tidning från Holland uppmärksammade detta och även vår lokala tidning gjorde inslag om mina cykelreportage.

Ny teknik!

Åren går och media-utvecklingen står inte still. Året är 1984 och Televerket bygger ett analogt antenn-nät i Jönköping. Vid ett informationsmöte i Brahesalen berättar teledirektören Esko Olsson hur han även planerar en lokal tv-kanal för lokala sändningar. Jag tar kontakt med honom direkt efter mötet och ber honom lägga in en anslutning till vår nuvarande radiostudio, så skall vi se till att det blir lokala program. Han gör så, utan kostnad för oss, och direkt har vi möjlighet att sända tv lokalt från vår studio. Tillsammans med

kamrater gör vi ett onsdagsprogram där Ulla Dahlqvist, Kenneth Lundin och jag omväxlande är programledare. Rent teknisk var det med enkel utrustning vi började. Jag köpte in billiga Philipskameror som ändå gick att synkronisera med varandra. Att det inte alltid fungerade fick säkert tittare se. Men utvecklingen gick framåt och vi fick resurser att köpa studiokameror som fungerade fint. Vi sände de första åren i ett kabelnät med omkring 15-tusen hushåll.

I skrivande stund sänder vi direkt i de fyra befintliga näten i Jönköping, varav ett sänder över hela länet. Därtill sänder vi alla program över internet direkt med möjlighet till nedladdningar i efterhand. Detta betyder att vi når nästan 100 procent av kommuninnevånarna. I vår studio sitter en soldatkamrat vid söndagens gudstjänst och har via telefon kontakt med lyssnare och tittare som ber om hjälp i förbön eller någon att tala med. Att många uppskattar våra kristna program visar en stor donation på över en halv miljon kronor som kom från en tittare som blev välsignad.

Nytt arbete för mig!

Mitt engagemang för Frälsningsarméns tv-arbete gav mig också ett nytt vardagsarbete. Efter 40 års arbete på Jönköpings-Posten som fotograf och bildredaktör, blev jag av teledirektören Esko Olsson tillfrågad om jag inte kunde tänka mig att börja med tv-sändningar internt på Televerket. Det gällde att informera personalen, som inte satt vid datorer, att få snabb information internt i företaget. Jag blev informatör med inriktning på tv-sändningar och personaltidning. Jag sände programmen kodade över tv-2-nätet i Sverige och nådde personalen på arbetscentraler över hela landet.

När jag senare gick i pension köpte jag med mig tv-utrustningen och byggde en studio i vår villa i Jönköping, där kunde jag serva andra organisationer som kom med färdiga program för lokal-tv. Jag startade även en firma för att kunna fakturera och även betala skatter för verksamheten. I samband med min pensionering lämnade jag programledarskapet på Frälsningsarmén då jag upplevde att yngre gärna tog vid och nu har Frälsningsarmén fyra olika

programledarepar, som har olika inriktningar i programmen, både på ont och gott. Själv gör jag ett direktsänt studioprogram "Café Jönköping" från egen studio med en mer ekumenisk inriktning med gäster från olika kyrkor och samfund. Ett stående inslag är "bibelkorsordet" som jag haft sedan radiotiden 1979 med ett samarbete med Jönköpings-Posten som publicerar mitt "kryss" varje tisdagmorgon. Detta ger en mer direkt kontakt med tittare som varje vecka sänder svar på "krysset".

Hur många tittar och lyssnar?

Ja, detta är ju en mycket intressant fråga och måste sättas i samband med den publik som kommer till våra möten i Frälsningsarméns lokal.

Som ordförande i Jönköpings Lokal-TV Förening, där ett 25-tal organisationer, kommun och företag sänder, beslutar vi göra en tittarundersökning. Det är den tredje som görs och vi har tittarunderlaget i ett av de fyra näten som vi sänder i.

Denna undersökning visar att omkring 9-tusen tittar på vår direktsända gudstjänst, 11-tusen tittar på ondagskvällens studioprogram från Frälsningsarmén. I mitt mer ekumeniska caféprogram på tisdagskvällen är det omkring 22-tusen som tittar. En undersökning som denna med ett mindre antal hushåll, men med vetenskapligt urval, kan siffrorna helt säkert slå fel med kanske tio procent, uppåt eller nedåt.

Siffror talar här sitt tydliga språk: människor är fortfarande intresserade av vårt budskap, existentiella frågor finns hos många och frågorna hopar sig:

Varför lämnar man inte hemmet och besöker vår lokal? Sitter alla hemma och väljer olika tv-kanaler? Hur gör vi för att få mer kontakt med medmänniskor? Finns det andra former av verksamhet som knyter kontakt med folk?

Kårens möjligheter

Vi har under senare år byggt om vår kårlokal en del. Plattformen för mötesmedverkande är densamma, den avgränsande barriären har slopats och talarstolen flyttats närmare publiken, en bred trappa gör det lättare att få fysisk kontakt med mötesbesökarna. Lokalen har publikt blivit mindre, men med stora möjligheter att göra tillfällen även med servering, just i möteslokalen. Kåren har flera grenar med mer social inriktning som jag upplever fungerar mycket bra. Kanske är detta en möjlighet som ersätter den stora mötesverksamhet som vi hade när jag blev

soldat? En ny tid med andra ord!

Café Jönköping

I min egen studio som är en av landets minsta, har vi gäster i studion varje tisdagskväll. Jag försöker hålla detta program helt utan ersättning till medverkande. Ändå kommer de ofta långväga ifrån. Ibland är det gäster från Göteborg eller Blekinge, Vimmerby eller Tidaholm. Alla ställer upp utan krav på bilersättning eller liknande.

Min fru bjuder på kaffe och hembakat, är det långväga gäster kan det bli en smörgåstårta eller liknande innan de åker hem.

Mitt program innehåller alltid mycket sång och musik med det kristna vittnesbördet i centrum. Studion rymmer max 10 personer samtidigt, inklusive tekniker och programledare. Våra barnbarn Stina och Samuel Alm har genom åren gjort tjänst som tekniker vilket innebär att starta inspelade inslag från datorutrustningen. "Veckans reportage" ligger alltid inspelat i filmdatorn. Själv sköter jag växlingen mellan de fyra kameror som är inkopplade. Dialogerna blir här mycket exakta i växling då jag själv vet bäst när jag slutar tala och gästerna skall in i bild. En bra telefon är kopplad till ljudbordet där tittare kan komma in direkt i programmet, ofta med svar på en tittarfråga eller önskesång. Detta ger programmet den nerv som man önskar i en direktsändning.

Min filosofi är att vara i sändning varje tisdagskväll, tittarna skall veta att programmet finns där, varje tisdag. Det har gett mig en stor publik, även om kvaliteten skiftar och vi gör misstag. Även här tror jag att publiken känner igen sig själv, det blir en spänning i programmet eftersom det alltid är direktsänt.

Nu är jag 75 år ung och vet inte hur länge jag kan hålla igång, men det är en senare fråga!

©Text: Henric Grännö

© Foto: Privat och Frälsningsarméns Arkiv

Copyright: Frälsningsarméns Arkiv